

Konjunkturbarometer Q3 2025

AI väntas lyfta produktiviteten

Den svenska kemi- och läkemedelsindustrin avslutade tredje kvartalet med minskade volymer både på hemmamarknaden och exporten. Lönsamheten pressades tillbaka. Trots den osäkra globala konjunkturen ser många företag potential för produktivitetssökningar, bland annat genom ökad användning av AI. Direkt och indirekt export fortsätter att driva industrin, och företagen hoppas på en gradvis konjunkturförbättring under 2026, vilket kan ge nya möjligheter till tillväxt.

Den internationella konjunkturen står fortsatt och stampar, allra tydligast så på den inre marknaden i EU. Det råder en vänta och se-attityd både bland både hushåll och företag globalt, ett moment 22 där ingen riktigt vågar ta initiativ som skulle kunna stärka framtidsstron och driva på ekonomin.

Denna osäkerhet förstärks av ett globalt handelsläge där villkoren ändras på mer eller mindre daglig basis, samtidigt

som både USA:s handelsåtgärder och Kinas restriktioner bidrar till ett komplext spelrum för internationell handel. Även andra faktorer – från energipriser till geopolitiska spänningar – påverkar beslutsamheten hos aktörer som annars skulle investera och växa.

Sammantaget är det knappast en spelplan som stimulerar till ökad internationell ekonomisk aktivitet.

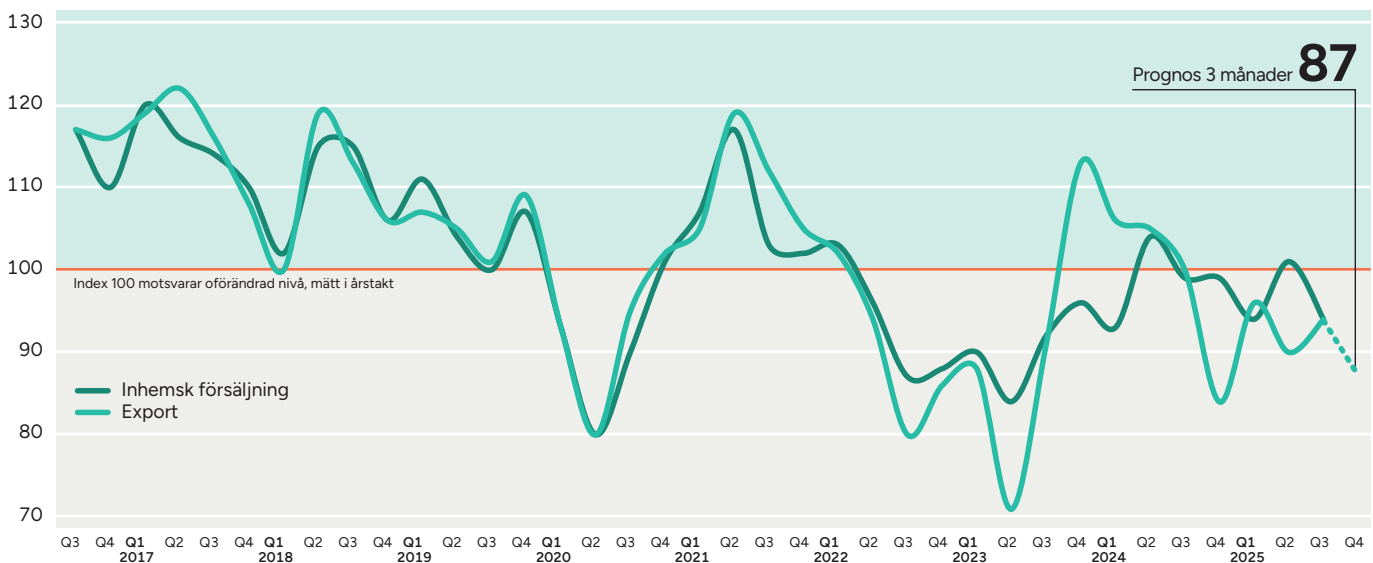
Minskade exportvolymer

För den fjärdedel av svensk industri som IKEM företräder – kemi, läkemedel, gummi/plast och raffinaderi, innebär den osäkra globala miljön att årets tredje kvartal avslutades med minskade volymer på den avgörande exportmarknaden. Detta i spåren av vikande volymer i både Q1 och Q2.

Samtliga delbranscher rapporterade

Bild 1. IKEM-index för perioden Q3 2016–Q3 2025 över inhemsk försäljning samt export.

Volym i årstakt för samtliga delbranscher. Indexvärden under 100 markerar avmattning (kontraktion). Källa: IKEM

volymminskningar under Q3 (årstakt) på exportmarknaden, liksom på den svenska marknaden. Lönsamheten tog skada av volymminskningarna för samtliga delbranscher (index under 100) och antalet anställda minskade inom både kemi- och läkemedelsbranschen i kvartalet.

För en absolut majoritet av företagen kom inte det svaga kvartalet som någon överraskning, det var snarare precis vad man hade förväntat sig enligt prognosen tre månader tidigare.

Uppbrutet på delbranschnivå var det dock en stor andel företag inom gummi/plast (47 procent) samt kemi (34 procent) som upplevde en svagare marknad än de tidigare uppskattat.

Direkt och indirekt export driver

Svensk ekonomi, och särskilt industrin, är starkt beroende av omvärldens konjunktur. En majoritet av produktionen inom den kemiorienterade industrin går på export, direkt eller indirekt.

Bland medlemsföretagen är den direkta exportandelen 78 procent, medan 22 procent säljs på hemmamarknaden. Av dessa hemmamarknadsprodukter uppskattar företagen att cirka 20 procent exporteras vidare som insatsvaror i annan svensk industriproduktion, vilket ger en total exportandel på cirka 82 procent.

Exportandelen varierar mellan delbranscherna: läkemedel är mest exporttungt (98 %), gummi/plast ligger på 74 procent och kemi/raffinaderi på 66 procent.

Svag tillväxt på hemmamarknaden

EU:s inre marknad är avgörande för IKEM-branscherna, men tillväxten där är låg, precis som är fallet med den svenska ekonomin.

Enligt prognoser från OECD, IMF och medlemsföretagen väntas Q4 inte medföra något trendbrott. Det ligger inte heller i företagens prognos att Q4 skulle vända upp. Totalt pekar prognosen på sjunkande volymer under kvartalet,

med vissa branschskillnader: gummi/plastindustrin förväntas hålla fjolårets nivåer, medan kemi och läkemedel ser volymminskningar framför sig.

Blickar vi bortom 2025 så växer förhoppningarna om en konjunkturvändning bland IKEM-branscherna (bild 7). Dessa förhoppningar får dock inget entydigt stöd i olika omvärldsprognoser. IMF spår exempelvis i sin oktoberprognos att

tillväxten inom EU-länderna knappt orkar över 1 procent för 2026. Enligt samma institut går tillväxten i Tyskland från nära obefintlig 2025 till knappt 1 procent 2026.

Tyskland är IKEM-branschernas viktigaste exportmarknad och en starkare tysk tillväxt ligger möjligen bakom det faktum att hälften av företagen, 48 procent, räknar med en konjunkturvändning under

Bild 2. IKEM-index uppbrutet på delbransch. Q3 2025. Index 100 motsvarar neutral utveckling, årstakt. Värden under 100 representerar en minskning. Maxvärde 150, minvärde 50. Källa: IKEM

	Inhemsk leverans, volym	Leveranser till exportmarknaden, volym	Antal anställda	Investeringar	Kostnaden för rå/insatsvara	Kostnad för energiförbrukning (el/gas)	Kostnad för transporter	Företagets lönsamhet (EBIT-marginal)
Plast/gummi	91	95	102	104	95	103	97	87
Läkemedel	95	96	73	98	100	100	100	97
Kemi/raff	93	90	93	92	99	101	111	88
Totalt	94	94	84	96	99	101	104	93

Bild 3. I förhållande till företagets produktionsprognoser från andra kvartalet, hur slutade tredje kvartalet? Källa: IKEM

	Plast/gummi	Läkemedel	Kemi/raff	Totalt
Mycket bättre	0%	0%	0%	0%
Bättre	2%	0%	18%	8%
I linje med prognos	52%	98%	48%	73%
Sämlre	46%	2%	34%	20%
Mycket sämlre	1%	0%	0%	0%

Bild 4. Direkt export. Hur stor andel av företagets produktion går direkt på export? Hur stor andel av den inhemska försäljningen bedömer ni går på export i ett senare skede? Källa: IKEM

	Direkt export	Indirekt export	Total exportandel
Plast/gummi	68%	6%	74%
Läkemedel	98%	0%	98%
Kemi/raff	57%	9%	66%
IKEM totalt	78%	4%	82%

Bild 5. BNP-prognos. IMF:s prognos för BNP-tillväxten, publicerad 14 oktober 2025. Prognos för Sverige från KI:s septemberprognos. Källa: IMF och KI

	2025	2026
Eurozonen	1,2	1,1
Tyskland	0,2	0,9
Sverige	0,9	2,6
USA	2,0	2,1
Globalt	3,2	3,1

Bild 6. Mäitt i årstakt, hur ser företagets prognos ut för de kommande 3 månaderna avseende produktionen (volym), antal anställda och inköpspriser? Prognos för Q3 2025. Index 100 motsvarar oförändrad nivå (årstakt). Maxvärde 150, minvärde 50. Källa: IKEM

	Produktion (volym)	Antal anställda	Priser på energi (gas/el)	Priser på rå-/insatsvara
Plast/gummi	101	101	105	89
Läkemedel	78	78	100	100
Kemi/raff	93	94	109	110
IKEM totalt	87	87	104	103

första halvan av 2026, medan 26 procent räknar med att vändningen kommer först under andra halvan av 2026.

På många plan är det en svårnavigerad miljö att verka i för svensk kemiorienterad produktion. Det märks i Sverige precis som på ett övergripande plan inom hela EU med vikande produktionsvolymerna under senare år. Energikrisen inom EU, där Tyskland spelat en avgörande roll efter sin fullständiga nedläggning av sin kärnkraft, har bidragit till att underminera konkurrenskraften för en bransch som har ett mycket stort energiberoende.

Asien erbjuder allt tuffare konkurrens

Att konkurrensen från företag utanför EU har ökat under senare år är välbekant. Företagsledarna inom IKEM:s delbranscherna pekar till stor del på Asien som den världsdel varifrån de möter den skarpaste konkurrensen just nu.

Totalt anger 64 procent att Asien är den tuffaste "konkurrenten", läkemedelsbranschen allra tydligast så, men även kemi och gummi/plast pekar till stor del åt öster.

Utan tvekan är det Kina som utgör den största utmaningen för europeisk kemiorienterad industri. De har metodiskt byggt upp en storskalig kemiproduktion inom breda produktområden, parallellt med en nödvändig utbyggnad av både fossil och fossilfri energikapacitet.

Det är relativt få (9 procent) företag som pekar på konkurrensen från Nordamerika som den svåraste medan konkurrensen från den inre marknaden upplevs som tuffast av en knapp fjärdedel (22 procent).

Ökar AI produktiviteten?

Mycket av den positiva stämning som råder på världens börser bygger på förväntningar om hur AI kan påverka företags produktivitet och framtida vinster.

AI-verktyg har på kort tid gjort det möjligt för företag att förenkla processer och minska kostnader, och vi befinner oss fortfarande tidigt i utvecklingen.

Samtidigt är det rimligt att ifrågasätta om förväntningarna på vad AI kan åstadkomma under de närmaste åren är högt ställda. Om företagen inte lever upp till dessa optimistiska prognoser kan det påverka aktiekurserna negativt, eftersom värderingarna redan reflekterar höga förväntningar, både för de stora amerikanska teknikföretagen och för marknaden i stort.

Hur ser då IKEM:s medlemsföretag på

Bild 7. När kommer återhämtningen? Den svenska och tyska konjunkturen visar endast svaga tecken på återhämtning. Hur ser ni på den väntade konjunkturåterhämtningen utifrån ert företagsperspektiv? Återhämtningen för vår del... Källa: IKEM

Har redan påbörjats	8%
Börjar märkas under fjärde kvartalet 2025	2%
Börjar märkas under första halvåret 2026	48%
Börjar märkas tidigast under andra halvåret 2026	26%
Inget av ovanstående: Vi har inte haft någon "lågkonjunktur"	16%
Vet ej	1%

Bild 8. Från vilken världsdel bedömer ni för närvarande att ert företag möter den största konkurrensen? Källa: IKEM

	Plast/gummi	Läkemedel	Kemi/raff	Totalt
Asien	54%	89%	35%	64%
Nordamerika	0%	9%	9%	8%
Sydamerika	0%	0%	0%	0%
Europa	45%	2%	40%	22%
Vet ej	2%	0%	16%	6%

Bild 9. AI-potentialen. Hur skulle ni värdera potentialen för en ökad produktivitet på ert företag genom ett ökat AI-användande? Vi tror att företagets produktivitet för närvarande med hjälp av AI kan... Källa: IKEM

	Plast/gummi	Läkemedel	Kemi/raff	Totalt
Öka betydligt	11%	0%	23%	10%
Öka	63%	13%	59%	37%
Inte förbättras mer (med hjälp av AI)	19%	0%	15%	8%
Vet ej	7%	87%	3%	44%

Bild 10. AI i förhållande till konkurrenterna. Hur bedömer ni att ert företag förhåller er till ledande konkurrenter vad gäller utnyttjande av AI inom produktion av varor och tjänster? Vi ligger... Källa: IKEM

	Plast/gummi	Läkemedel	Kemi/raff	Totalt
Före konkurrenterna	0%	0%	36%	14%
På samma nivå som konkurrenterna	87%	89%	52%	74%
Efter konkurrenterna	1%	10%	6%	7%
Vet ej	12%	0%	6%	4%

Bild 11. Vidareutbildning inom AI och maskininläring. Arbetar företaget metodiskt med vidareutbildning för personalen inom AI och maskininläring? Källa: IKEM

	Plast/gummi	Läkemedel	Kemi/raff	Totalt
Ja	16%	96%	46%	67%
Nej	26%	2%	16%	10%
Nej, men vi planerar för det	58%	1%	36%	22%
Vet ej	0%	0%	2%	1%

produktivitetspotentialen som ett ökat AI-användande kan bidra med?

Intressant, men inte oväntat råder stor osäkerhet kring detta: Hela 44 procent av företagen svarar att de inte vet vilken effekt AI kan ha på produktiviteten. 10 procent förväntar sig en "betydande ökning", och ytterligare 37 procent ser en "ökad" produktivitet som möjlig.

Bland delbranscherna är optimismen störst inom kemi (82 procent ser positiv effekt) medan gummi/plast inte ligger

långt efter (74 procent). Det återstår därmed att se vad som blir resultatet av AI:s intåg inom den svenska kemirelaterade industrin, om produktiviteten kan ta några efterlängtnade kliv framåt.

I förhållande till konkurrenterna uppger en klar majoritet av företagen (74 procent) att de ligger på samma i användningen av AI, medan 14 procent anser sig ligga före.

Med tanke på hur snabbt AI vuxit det senaste året är det intressant att

fråga sig hur företagen arbetar med att utbilda personalen på området. Här finns förhållandevis tydliga skillnader mellan delbranscherna: Inom läkemedel har mer eller mindre samtliga företag genomfört utbildningar inom AI och maskininläring, inom kemi har knappt hälften gjort det, och ibland gummi/plast-företagen är andelen endast 16 procent.

Av de företag som ännu inte har vidareutbildat personalen planerar en majoritet att göra så framöver. ■

IKEM:s konjunkturbarometer

IKEM:s medlemsföretag verkar inom det breda spannet av plast-, gummi-, kemi- och läkemedelsproduktion.

Branschens totala förädlingsvärde uppgår till en femtedel av den totala industriproduktionen i Sverige. Exportvärdet var 470 miljarder kronor 2024.

IKEM:s konjunkturbarometer sammanställs av IKEM:s chefekonom Carl Eckerdal och redovisas för varje kvartal. Underlaget i Konjunkturbarometern Q3 2025 består av 120 svarande företag med en total omsättning 2024 på 435 miljarder SEK, vilket motsvarar cirka 74 procent av

omsättningen bland medlemsföretagen. Samtliga redovisade svar, där annat ej anges, är omsättningsviktade med företagets omsättning.

Prenumerera på Konjunkturbarometern

Missa inte nästa Konjunkturbarometer – prenumerera kostnadsfritt på ikem.se/konjunkturbarometern

Har du frågor om Konjunkturbarometern?

Kontakta gärna Carl Eckerdal, chefekonom på carl.eckerdal@ikem.se eller 070-497 11 98.

